

SKRIFTLIG FRÅGA TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen  
2021-05-12  
Besvaras senast  
2021-05-19 kl. 12.00

Till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)

**2020/21:2826 Köp av sexuell handling av barn**

I 6 kap. 4 § andra stycket brottsbalken finns en skyddsbestämmelse för den som är över 15 år men under 18 år. Här anges att man inte får ha sex med en person i den åldern om man är:

- förälder eller vårdnadshavare till barnet
- om man har ett liknande förhållande till barnet som exempelvis en svärförälder
- om barnet har en beroendeställning till personen, exempelvis lärare eller idrottstränare.

Rättsligt får alltså en 50-årig man ha sex med en 15-årig tjej så länge hon vill och inte har en beroendeställning till mannen som kan utnyttjas. Sedan kan man fråga sig hur en beroendeställning ska definieras. En 15-årig tjej eller kille har inte vuxit klart fysiskt och ej heller utvecklats fullt ut mentalt. Om man ser på en 15-åring kan man i de flesta fall se att det är ett barn. Barn är allt som oftast uppfostrade till att ha respekt för och lyssna på vuxna, och de har heller ingen egen ekonomi. Därmed skulle man kunna tänka sig att barn alltid hamnar i en beroendeställning till en äldre person. I synnerhet om denne person erbjuder pengar som barnet normalt sett inte har tillgång till.

Prostitution är inte en relevant eller naturlig del i att utforska sin sexualitet som barn. Den sexuella myndighetsåldern skapar en möjlighet för vuxna att utnyttja barn. I samtyckeslagen finns redan en bestämmelse om att man inte kan samtycka till sexuella handlingar om man befinner sig i beroendeställning. I förhållande till en vuxen person som erbjuder pengar hamnar barn i beroendeställning.

Barn i åldern 15–17 år är särskilt utsatta, och här brister lagskyddet.

Barn som har uppnått sexuell myndighetsålder har i dag sämre skydd än andra barn. Om någon köper en sexuell handling av någon som är under 15 år räknas det enligt lag som våldtäkt, men är barnet 15–17 år kallas det i stället utnyttjande av barn genom köp av sexuell handling, straffpåföljden är av betydligt mildare grad och preskriptionstiden är kortare (fem år för 15–17-åringar, ingen preskriptionstid för yngre barn).

Det är också mycket problematiskt att barnets kroppsutveckling används som

en del av den allmänna oaksamhetsbedömningen. Barn som pubertetsutvecklats tidigare har med andra ord ett sämre skydd.

Denna lagstiftning strider mot barnkonventionen som säger att ett barn är varje människa under 18 år samt att alla barn har rätt att skyddas mot att utnyttjas i prostitution och pornografi. Sexuell exploatering av barn och köp av sexuella handlingar av ett barn borde ses som ett allvarligare brott än om brottet riktar sig mot en vuxen person oavsett hur gammal förövaren trodde att den utnyttjade var vid sexköpstillfället. Så är det dock inte då det finns kryphål i lagen.

Det är den vuxnes ansvar att inte utnyttja ett barn sexuellt. Gärningens allvar samt barns och det enskilda barnets särskilda skyddsintresse av att inte utsättas för sexuell exploatering motiverar ett starkare skydd i lagen.

År 2020 ökade anmälda sexualbrott i Sverige till 24 100 (BRÅ, 2021). Under 2020 anmäldes det högsta antalet våldtäkter mot barn hittills, 16 procent fler än 2019. Vi vet att mörkertalet är stort och undersökningar visar att det rör sig om 452 000 som utsätts för sexualbrott, varje år (NTU, 2020).

Sexualbrott ger vårdkrävande skador – våldtäkt är det trauma som oftast leder till posttraumatiskt stressyndrom och är den starkaste kopplingen till självmord, självmordstankar och självskada. Konsekvenserna är ett förändrat liv med varierande grad av smärta, utmattning och psykisk ohälsa.

Man bör utreda om brottet utnyttjande genom köp av sexuell handling av barn ska synkroniseras med brottet våldtäkt mot barn.

Med hänvisning till ovanstående vill jag ställa följande fråga till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson:

Hur ser ministern på att vidta åtgärder för att köp av sexuell handling av barn i åldern 15–17 år i lagen ska betraktas som lika allvarligt som köp av sexuell handling av barn under den sexuella myndighetsåldern?

.....

Marléne Lund Kopparklint (M)

Överlämnas enligt uppdrag

Johan Welanders